

Kutatóműhely

A Politikatudományi Tanszéken működő tudományos műhely(ek):

A szakképzés megindulásától napjainkig terjedő időszakban az Politikatudományi Tanszék számos nemzetközi kutatásban vett részt (ezek részletes felsorolását lásd a kutatóműhelyek ismertetésénél). A tanszék aktív tagja az Európai Politikatudományi Hálózatnak (EPSNET), otthont adott a Politológus Hallgatók Nemzetközi Szervezete (IAPSS) által évente megrendezésre kerülő konferenciáknak, s a hallgatók az intézet által meghívott oktatók között nemcsak hazai politikai személyiségekkel, hanem külföldi szaktekintélyekkel is megismerkedhettek. A Politikatudományi Tanszék oktatói az elmúlt évek során részt vállaltak a Bölcsészettudományi Karon folyó Európa-tanulmányok posztgraduális képzésben, valamint EKKÖ ösztöndíjasok irányításában.

A tanszék oktatói részt vesznek a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karán működő Társadalomtudományok és Bölcsészettudományok Doktori Iskola keretében folyó szakma és tudományos munkában. A tanszék tudományos műhelyei az utóbbi években fokozatosan megerősödtek. Ennek köszönhetően mind az elméleti, mind az empirikus kutatások terén folyamatosan tudtuk biztosítani a hallgatók számára a kutatási tapasztalatok szerzését, s az önálló kutatómunka kereteit. A Politikatudományi Tanszék kutatói és fejlesztői tevékenységéből az alábbi szakmai műhelyek emelkednek ki:

1. Ideológiák kutatóműhely

A 19. és 20. század ideológiai áramlatait, különös tekintettel a konzervativizmust vizsgáló kutatóműhely. A kutatócsoport komoly tevékenységének tudható be nemzetközi konferenciákon való részvétel (pl. Prága, 2010), valamint hazai (Debrecen, 2012. áprilisában), illetve nemzetközi konferencia (Debrecen, 2012. májusában) szervezése *Konzervativizmus* témakörben.

A kutatóműhely céljai: (1) a három nagy ideológia (liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus), valamint a nacionalizmus eszmetörténeti, fogalomtörténeti és politikátörténeti vizsgálata, csoportos kutatása egy állandó műhely keretén belül, amelyben az egyetem különböző intézeteinek oktatói vesznek részt. Ez jelentős mértékben ösztönzi e kutatókat, hogy hazai és külföldi szaklapokban közöljék kutatási eredményeiket; (2) hazai és külföldi kutatók bekapcsolása műhelyviták és konferenciák szervezése révén; (3) a kutatásokban tehetséges hallgatók számára szakmai kontextus biztosítása.

A kutatóműhely kutatási témái: A 19. századi ideológiák eszme-, és fogalomtörténete. Az ideológiák megnyilvánulási formái, különös tekintettel Magyarországon, Nagy-Britanniában, Németországban. Az ideológiák 20. századi metamorfózisa. Az ideológiák hatása és szerepe a politikában, a kormányprogramok alakulásában.

A kutatóműhely közreműködésével jelenik meg negyedévente Londonban és Belgrádban a *'The South Slav Journal'* című nemzetközi, lektorált tudományos folyóirat. A folyóirat szerkesztője Dr. Eric. B. Weaver.

A kutatóműhely tevékenységének eredményeként eddig az alábbi publikációk jelentek meg:

- Balogh László Levente: Álom és rémálom között – Szathmári Sándor: Hiába című regényének disztópikus motívumai In: A zsarnokság szépsége, szerk.: Széplaky Gerda Kalligram, Pozsony 2008, p. 371-382.
- Balogh László Levente: *Kolnai Aurél - Utópia és totalitarizmus* in: A totalitarizmus és a magyar filozófia – tanulmányok, Vulgo Könyvek, Debrecen, 2005, p.77-89.
- Balogh László Levente: Baloldal, jobboldal – Mi végre? Debreceni Disputa 2008/10. szám, p. 4-9.
- Balogh László Levente: Totalitarizmus és politikai vallások, Kommentár 2011/1. szám, p. 75-85.
- Balogh László Levente: A tekintély után, In: A dolgok természete, szerk.: G. Fodor Gábor – Láncai András, Századvég Kiadó, Budapest 2009, p. 223-238.
- Eric Beckett Weaver: *National Narcissism: The intersection of the nationalist cult and gender in*

Hungary (Oxford, Bern, New York: Peter Lang, 2006).

- Eric Beckett Weaver: „Hungarian Views of the Bunjevci in Habsburg Times and the Inter-war Period”, *Balkanica*, a Szerb Tud. Akadémia Balkán Intézet évkönyve, szerk. Dušan T. Bataković, XLII, 2011 (Belgrád, 2012), 77-115 o.
- Eric Beckett Weaver: „‘More Hungarian Hungarians, More Human Humans’: Social and national discourse on Hungarian minorities in the interwar period”, in Robert Pyrah és Marius Turda (szerk.), *Re-Contextualising East Central European History: Nation, culture and minority groups* (Leeds: Legenda, 2010), 36-54 o.
- Eric Beckett Weaver: „Say it Softly: Hungarians abroad and the failure of the centre right in Hungarian elections”, in Tomasz Kamusella és Krzysztof Jaskułowski (szerk.), *Nationalisms Today* (Oxford: Peter Lang, 2009), 71-88.
- Eric Beckett Weaver: „The Communist Legacy? Populist but not popular – the foreign policies of the Hungarian radical right”, in Christina Schori Liang (szerk.), *Europe for the Europeans: The foreign and security policy of the European radical right* (Aldershot: Ashgate, 2007), 177-185 o.
- Nagy Levente: ’Mi a nacionalizmus?’. *Korunk*, 1998/7. Kolozsvár, 17 oldal.
- Nagy Levente: ’A nacionalizmus természetrajza’. *Kisebbségkutatás*, 2001/1, Budapest, 16 oldal.
- Nagy Levente: ’Nationalism’. *Central European Political Science Review*. Winter 2006. 16.o.
- Nagy Levente: ’The Meaning of the Concept of Conservatism’. *Central European Review*, 2010/summer. 13 o.
- Nagy Levente: ’The Meaning of a Concept: Conservatism’, In: *Reflections of Conservatism*. Cambridge Scholars’ Publishing, 2011, 1-32.
- Nagy Levente: ’A konzervativizmus újszerű értelmezése’ In: *Húsz éve szabadon Közép-Európában*, 2011, 296-308.
- Nagy Levente: ’Az egyenlőtlenség apológiája’ *Metszetek*, 2012/2-3. Debrecen, 8-23.o.

2. „Demokratizálódás” kutatócsoport

Demokratikus átmenetek összehasonlító és eszmetörténeti jellegű vizsgálatát végző kutatóműhely.

A kutatóműhely céljai: (1) A demokratikus átmenetek összehasonlító és eszmetörténeti jellegű vizsgálata iránt érdeklődő, az egyetem különféle intézeteiben működő kutatók összefogásának állandó műhelyt biztosítása, **hazai és külföldi publikációra** kész szövegek megszületésének elősegítése; (2) egyetemközi együttműködés keretében hazai és külföldi kutatók vendégül látása és saját munkájába **műhelyviták** és **konferenciák** által történő bekapcsolása; (3) **tehetséges hallgatók** e témakörben végzett kutatása számára szakmai kontextus biztosítása.

A kutatóműhely kutatási témái: Totalitárius és autoriter rendszerek sajátosságainak, demokratikus átalakulásának vizsgálata. A magyarországi demokratikus átmenet és civil társadalom vizsgálata.

A kutatóműhely tevékenységének eredményeként eddig az alábbi publikációk jelentek meg:

- *Balogh László Levente - Biróné Kaszás Éva* (szerk.) *Fogódzó nélkül – Hannah Arendt olvasókönyv*, Kalligram, Pozsony, 2008
- Balogh László Levente: *A hatalom republikánus értelmezése (Hannah Arendt a hatalomról és az erőszakról)* in: Nagyerdei megálló - Írások Vajda Mihály hetvenedik születésnapja tiszteletére, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2005, p.92-101.
- Balogh László Levente: *Arendt Amerikában*, in: *Fogódzó nélkül – Hannah Arendt olvasókönyv*, Kalligram, Pozsony, 2008, p. 275-288.
- „...a széthullás amiben vagyunk...” – Hannah Arendt és Eric Voegelin levelezése elé, Századvég 2009/3. Szám
- Berényi, Z.: “Weak Civic Culture in Hungary: an Examination of Some Consequences of

Economic Inequality”, in: Sanghera, B. – Amsler, S. – Yarkova, T. (eds.) *Theorising Social Change in Post-Soviet Countries – Critical Approaches*, Bern: Peter Lang, 2007. pp. 135-155.

- Berényi Zoltán: *Democratic Values and Civic Culture in Hungary*, Budapest: Hungarian Academy of Science - IPS, 2001
- Berényi Zoltán: *Constitutional Democracy and Civil Society in Post-Communist Hungary*, Budapest: Hungarian Academy of Science – IPS, 1999
- Berényi Zoltán: *“A demokratikus politikai rendszer és a civil társadalom egymáshoz való viszonya* in: *Politika.hu*: 2008/no.1-2., pp. 20-27
- Berényi, Zoltán: *“Behind the Facade: Weak Civic Culture in Hungary”* in: *Central European Political Science Review*. 2007./VI. pp. 124-136
- Murányi István - Szerepi Anna: *Civil esélyek Hajdú-Bihar megyében*. Debrecen, 2005, Hajdúsági Hallgatói Önkormányzatok Kulturális Egyesülete, 264 p.

A műhely tevékenysége keretében a tagok nemzetközi kutatási programokba is bekapcsolódtak. Ezek közül kiemelkedik a Hollandia által finanszírozott MATRA program keretében adott segítségnyújtás hatáselemzése, melynek eredményei az alábbi munka keretében kerültek megjelentetésre:

- Berényi, Z. - Hogenboom, A. - Arató, K. - Hammer, F. - Erdei, G. - Nugteren, M.: *Civil Society in Hungary*, in: *Diamonds and Coals - Evaluation of the MATRA Programme of Assistance to Central and East Europe, 1994 - 1997*, Policy and Operations Evaluation Department (IOB) Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands (MFN), The Hague: IOB- MFN, (1999). pp. 85-101.

A kutatóműhely részt vett a „*Hannah Arendt - Élet, mű, életmű*”. Debrecen, 2006. november 30. - december 1. között tartott konferencia szervezésében. A kutatóműhely keretében végzett kutatómunka további eredményei a közelmúltban az alábbi címen, ill. konferenciákon kerültek bemutatásra:

- Berényi Zoltán – Murányi István: *The relation between prejudice and the interpretation of democracy among Hungarian teenagers - „Young People and Social Change after the Fall of the Berlin Wall”*. *Konferencia szervezője*: International Sociological Association - Central European University. *Helye és időpontja*: Budapest, CEU, 2009. november 19-20.
- Berényi, Z. – Murányi, I.: *„Democracy and political socialization”* előadás: „Twenty Years of Freedom in Central Europe” a Konrad Adenauer Stiftung, Central European Political Science Review, ISES szervezésében tartott konferencián, Budapest, 2010. november 25-26

A kutatóműhelyekkel együttműködött nemzetközi partnerek

A Debreceni Egyetem Politikatudományi Tanszéke az elmúlt 15 évben jelentős figyelmet fordított a nemzetközi kapcsolatok építésére. A képzés oktatói szoros szakmai együttműködést alakítottak ki az ***aalborg-i***, a ***corki***, a ***római***, a ***belfasti***, a ***kolozsvári***, a ***budapesti McDaniel College***, a ***marburgi***, a ***magdeburgi***, a ***chemnitz-i*** egyetemek képzéseivel. Minden évben részt veszünk az ***Erasmus Program mobilitási pályázatán***, melynek keretében oktatóink és hallgatóink szakmai munkát végezhetnek a nyugat-európai egyetemeken. Kutatási és fejlesztési programjaink megvalósítása során partnereink voltak:

The Queen’s University of Belfast, Institute of European Studies, Nagy-Britannia; Institute of European Studies, Aalborg University, Dánia; Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Románia; Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad; Institute of Political Studies, Indiana University, Bloomington, USA; Teykio University, Maastricht Center for Transatlantic Studies, Hollandia; University of Leiden, Faculty of Social Sciences, Hollandia; Bielefeldi Egyetem, Németország; University of Lancaster, Nagy-Britannia; University of Twente, Hollandia; University of Lund,

Svédország; Katholische Fachhochschule Nordrhein-Westfalen, Németország; Mancomunidad Camp de Turia, Spanyolország; Asociación Bienestar, Serveis Integrals de Proximat, Spanyolország; Colegio Oficial de Ingenieros Informáticos de la Comunidad Valenciana, Spanyolország; Federación Valenciana de Municipios y Provincias Masmedios para la Gestión de la Información S. L., Spanyolország; Association for Real Change, Nagy-Britannia; North and West Belfast Health and Social Services Trust, Nagy-Britannia; Positive Futures, Nagy-Britannia; Ulster Hospitals and Community Health and Social Services Trust, Nagy-Britannia; Comune di Navelli, Olaszország; Abruzzo Incoming S.r.l., Olaszország; Comune di L'Aquila, Olaszország; Help Donna Soc. Coop. Sociale, Olaszország; Università degli Studi di L'Aquila, Olaszország

c. / A hallgatók bevonásával szervezett kutatási és fejlesztési projektek:

A Politikatudományi Tanszék az elmúlt évek során jelentős energiákat fordított a politikatudományi képzésben is hasznosítható kutatási és gyakorlati projektek szervezésére. A projektek egyfelől lehetőséget teremtettek a hallgatók számára gyakorlati ismeretek, tapasztalatok szerzésére, másfelől a projektek keretén belül született kutatási eredmények összefoglalásával számos tanulmány, publikáció, szakmai háttéranyag készült.

Jelentősebb kutatási és fejlesztési programok

1993. – Európai Bizottság támogatásával: „Jean Monnet Project for Hungary” *Az Európa Tanulmányok szakmai előkészítése, illetve a modulok kidolgozása. (1993-1997)*

1998. - ESC/ 98/13/30: *European Study Centres Programme*

2005. - EQUAL/HU/2004 *Esélyteremtés a foglalkoztatásban, „H” téma – A nemek közötti munkaerőpiaci különbségek és a foglalkoztatási szegregáció csökkentése nemzetközi tapasztalatok hasznosításával: INSPIRAL.*

(2005. 07. 19. – 2007. 02. 01.) *HEFOP/2004/3.3 A felsőoktatás szerkezeti és tartalmi fejlesztése: A társadalomtudományi képzési terület politikatudományi képzési ág Politológia BA szakjának kidolgozása.*